

2021-01-26

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 20-23084

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag

Sammanfattning

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag innehåller bestämmelser om redovisning av överkursfonder.

Föreskriftsändringarna innebär en anpassning till de ändringar av bestämmelserna om redovisning av överkursfonder, i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag och i årsredovisningslagen (1995:1554), som trädde i kraft den 1 januari 2021. Sedan dess får ett aktiebolag välja om avsättningen ska ske till bunden eller fri överkursfond.

Föreskrifterna träder i kraft den 9 februari 2021 och tillämpas första gången på räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2020.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	4
1.5	Ärendets beredning	4
2	Motivering och överväganden.....	4
2.1	Redovisning av avsättning till överkursfond	4
2.2	Ikraftträdande	5
3	Konsekvenser	5
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	5
3.2	Konsekvenser för företagen	5
3.3	Konsekvenser för FI	6

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag (redovisningsföreskrifterna) innehåller bestämmelser om redovisning av överkursfonder.

De ändringar som Finansinspektionen nu gör i redovisningsföreskrifterna syftar till att anpassa dem till de ändringar som nyligen har trätt i kraft i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) och i årsredovisningslagen (1995:1554).¹ Ändringarna är en förutsättning för att regelverken ska hänga samman.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Redovisningsföreskrifterna hänvisar till och kompletterar ÅRFL.

Om betalningen för aktier som ges ut vid bolagsbildningen eller vid nyemission överstiger aktiernas kvotvärde, ska det överstigande beloppet i balansräkningen (så kallad överkurs) tas upp i en överkursfond. I propositionen 2019/20:194, Ett ändamålsenligt minoritetsskydd i aktiebolag och ekonomiska föreningar, föreslog regeringen bland annat att två slags överkursfonder ska tillåtas enligt aktiebolagslagen (2005:551) (ABL). Det gäller dels en bunden överkursfond, dels en fri överkursfond. I samband med bolagsbildning och nyemission får stiftarna och aktieägarna besluta under vilken fond som överkursen ska tas upp. Det innebär att överkursen antingen tas upp under den bundna överkursfonden, den fria överkursfonden eller att den fördelas mellan de båda fonderna.

Riksdagen antog förslagen i propositionen och lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2021. Ändringarna för aktiebolag ska gälla även för försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag som tillämpar aktiebolagslagen. Därför har även ÅRFL ändrats, så att redovisningen speglar båda typerna av överkursfonder som tillåts. Det är en skillnad mot vad som gäller i dag, då endast avsättningar till en fri överkursfond är möjlig för vinstutdelande försäkrings- och tjänstepensionsaktiebolag.

Bestämmelser och hänvisningar i bilaga 1 om uppställningsformer och 30 § i bilaga 3 till redovisningsföreskrifterna, anpassas till lagändringarna som gäller överkursfonder.

¹ Se lagen (2020:987) om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554) och lagen (2020:989) om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

1.3 Regleringsalternativ

Syftet med redovisningsföreskrifterna är att säkerställa att företagen håller en hög och enhetlig standard i sin externa redovisning. En hög standard i den externa redovisningen är en förutsättning för att företagen ska ha en god transparens och ett högt förtroende hos allmänheten.

De ändringar som beslutas innebär uteslutande att föreskrifterna anpassas till ändringarna i ÅRFL när det gäller bestämmelser om avsättning till överkursfonder från och med 1 januari 2021. Det finns därför inget alternativ till en reglering som består av en anpassning av befintliga föreskrifter.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Finansinspektionen har enligt 4 och 8 §§ förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag² bemyndiganden att meddela föreskrifter om

- försäkringsföretags och tjänstepensionsföretags löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning,
- koncernredovisning för finansiella holdingföretag, och
- innehållet i den redovisning som lämnas för verksamhet i filial till utländska försäkringsföretag.

1.5 Ärendets beredning

För att bereda ärendet har Finansinspektionen använt en extern referensgrupp med representanter från berörda företag och branschorganisationer, som har fått möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Finansinspektionen remitterade den 16 november 2020 ett förslag till ändringar i redovisningsföreskrifterna som gäller redovisningen av avsättning till överkursfonder, tillsammans med en remisspromemoria. Svar på remissen har kommit från Bokföringsnämnden, Finansbolagens Förening, Konkurrensverket, Pensionsmyndigheten, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Statistiska centralbyrån (SCB), Svensk Försäkring och Sveriges riksbank. De har inte haft några synpunkter på förslaget.

2 Motivering och överväganden

2.1 Redovisning av avsättning till överkursfond

Finansinspektionens ställningstagande: Posten AA.II. Överkursfond i bilaga 1 och i 30 § i bilaga 3 till redovisningsföreskrifterna, ska benämnas Överkursfonder och indelas i en bunden och fri överkursfond.

² Enligt ÅRFL ingår även tjänstepensionsföretag i denna definition. Se 1 kap. 1 § ÅRFL.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Finansinspektionens skäl: Enligt de lagändringar som trädde i kraft den 1 januari 2021 (se avsnitt 1.2), har namnet på posten AA.II Överkursfond i bilaga 1 till ÅRFL, ändrats till AA.II Överkursfonder. Den har också kompletterats med en indelning i två underposter: 1. Bunden överkursfond och 2. Fri överkursfond. Finansinspektionen beslutar därför att namnet på posten AA.II. Överkursfond i bilaga 1 och i 30 § i bilaga 3 till redovisningsföreskrifterna, ändras på motsvarande sätt. Ändringarna återspeglar vad som redan följer av lag.

2.2 Ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna träder i kraft den 9 februari 2021 och tillämpas första gången på räkenskapsår som inleds efter 31 december 2020.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Finansinspektionens skäl: Ändringarna i ÅRFL om redovisning av överkursfonder trädde i kraft den 1 januari 2021 och gäller för avsättningar till överkursfonder från och med det datumet. Föreskrifterna bör träda i kraft i så nära anslutning till lagändringarna som möjligt.

3 Konsekvenser

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som föreskriftsändringarna får.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna i redovisningsföreskrifterna om redovisning av överkursfonder bedöms inte få några konsekvenser för vare sig konsumenter eller samhället, eftersom de görs med anledning av ändringar i ABL och ÅRFL.

3.2 Konsekvenser för företagen

Finansinspektionen bedömer att ändringarna i redovisningsföreskrifterna om redovisning av överkursfonder sammantaget underlättar tillämpningen av föreskrifterna. Detta genom att befintliga regler anpassas till uppdaterade lagregler.

Ändringarna påverkar inte försäkringsföretagens och tjänstepensionsföretagens rapportering och avgifter till Finansinspektionen. De påverkar inte heller

registreringen i institutregistret på Finansinspektionen eller aktiebolagsregistret på Bolagsverket.

Företagens konkurrensförmåga bör inte heller påverkas eftersom ändringarna omfattar samtliga försäkringsaktiebolag och tjänstepensionsaktiebolag som tillämpar redovisningsföreskrifterna.

3.2.1 Berörda företag

Ändringarna i redovisningsföreskrifterna om redovisning av överkursfonder berör försäkringsaktiebolag och tjänstepensionsaktiebolag som gör avsättningar till överkursfonder efter den 1 januari 2021.

Enligt Finansinspektionens företagsregister finns det för närvarande totalt 100 försäkringsaktiebolag. Dessa företag varierar mycket i storlek och har balansomslutningar på mellan 55 miljoner och 603 miljarder kronor. Det finns inga tjänstepensionsaktiebolag för närvarande.

3.2.2 Kostnader för företagen

Ändringarna i redovisningsföreskrifterna om redovisning av överkursfonder bör inverka marginellt på företagets redovisning samt processer och system för att ta fram redovisningsinformation. Detta eftersom ändringarna inte innebär några materiella förändringar i den information som företagen behöver ta fram. Ändringarna bör därför, enligt Finansinspektionens uppfattning, inte innebära några betydande administrativa, materiella eller finansiella kostnader för försäkringsaktiebolagen och tjänstepensionsaktiebolagen, utöver de kostnader som uppstår med anledning av att ABL och ÅRFL ändras.

3.2.3 Konsekvenser för små företag

Ändringarna i redovisningsföreskrifterna om redovisning av överkursfonder bedöms inte få några andra konsekvenser för små försäkringsaktiebolag och tjänstepensionsaktiebolag än de som har beskrivits ovan. Alla försäkringsaktiebolag och tjänstepensionsaktiebolag omfattas av bestämmelserna för stora företag och stora koncerner i årsredovisningslagen (1995:1554), se 1 kap. 2 § ÅRFL.

3.3 Konsekvenser för FI

Ändringarna bedöms inte få några konsekvenser för Finansinspektionen eftersom de är en anpassning till lagändringarna.